

AIDS, Αρχές Προστασίας Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Ατομικών Ελευθεριών

(Εγκύκλιος Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας με αρ. πρωτ. Υ1/3239/4.7.2000)

- Προοίμιο
- Επιδημιολογία
- Αλλοδαποί – μετανάστες
- Οικογένεια
- Στέγαση – μίσθωση κατοικίας
- Εργασία
- Εκπαίδευση
- Απόρρητο
- Υγειονομικό προσωπικό
- Κοινωνική ασφάλιση-πρόνοια
- Δικονομικά ζητήματα
- Κοινωνική ζωή

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

1. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην υγεία, καθώς και να απολαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες χωρίς οποιαδήποτε διάκριση, όπως προβλέπεται από τις γενικές αρχές και διακηρύξεις περί προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών.

2. Η Πολιτεία έχει υποχρέωση να διασφαλίζει τη δημόσια υγεία.

3. Η Πολιτεία έχει υποχρέωση να διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες προσώπων που έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS, εφόσον δεν τίθεται σε διακινδύνευση η δημόσια υγεία. Το AIDS δεν μεταδίδεται με την κοινωνική επαφή. Η Πολιτεία επομένως έχει υποχρέωση να διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες προσώπων, που έχουν μολυνθεί με τον ιό του AIDS.

4. Ο ιός του AIDS μπορεί να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά μόνον όταν όλοι έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

5. Ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις έχουν και όσοι έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS.

6. Κάθε άτομο, κυβέρνηση, κοινότητα, οργανισμός, ιδιωτική επιχείρηση και μέσο ενημέρωσης θα πρέπει να έχει συνείδηση της ευθύνης του και να δραστηριοποιείται κατά τρόπο ενεργητικό και επίμονο.

7. Κάθε πρόσωπο επηρεάζεται άμεσα ή έμμεσα από το AIDS, επομένως θα πρέπει να ανταποκρίνεται με προσωπική δέσμευση, ενδιαφέρον, θάρρος και ελπίδα για το μέλλον.

8. Όλα τα άτομα, τα ζευγάρια, οι οικογένειες, οι κοινότητες πρέπει να συνεργάζονται με σύμπνοια για να δημιουργήσουν και να μοιραστούν ένα κοινό όραμα. Αυτές οι σχέσεις πρέπει να εκφράζουν και να προάγουν ενεργητικά την αλληλεγγύη, τη συμπαράσταση, την ολοκλήρωση, το διάλογο, τη συμμετοχή και την αρμονία.

9. Η αρχή της ενδυνάμωσης κάθε ατόμου, κατ' εξοχήν όμως, των γυναικών, των πτωχών, των ανεκπαιδευτων και των παιδιών είναι ουσιώδης και πρέπει να καθοδηγεί την όλη δράση. Γι' αυτό το σκοπό απαιτείται αναγνώριση του δικαιώματος στη γνώση, την πληροφόρηση και την τεχνολογία, ελευθερία επιλογών και οικονομικών ευκαιριών.

10. Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη σεξουαλική αυτοδιάθεση, που συμπεριλαμβάνει και το δικαίωμά του να αρνείται την χωρίς προφύλαξη ερωτική σχέση και να λαμβάνει μέτρα για να αποφεύγει τη μόλυνση.

11. Κάθε άτομο έχει δικαίωμα να μην δέχεται τη σεξουαλική βία και το σεξουαλικό καταναγκασμό. Η αρχή αυτή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον βιασμό μέσα ή έξω από το γάμο και τον εξαναγκασμό σε πορνεία. Όλες αυτές οι πρακτικές αυξάνουν τον κίνδυνο μόλυνσης.

12. Ενήλικες και ανήλικες γυναίκες θα πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα στην εκπαίδευση, την αναπαραγωγή, την ιδιοκτησία, καθώς και οικονομικές απολαβές όπως και οι άνδρες.

13. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ενημέρωση και εκπαίδευση όσον αφορά στην πρόληψη του ιού του AIDS και πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μέσα προφύλαξης.

14. Η γλώσσα που θα χρησιμοποιείται σχετικά με τον ιό του AIDS θα πρέπει να συμβάλλει στην διατήρηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, να υποδηλώνει συμμετοχή, να είναι ευαίσθητη, ακριβής και κατανοητή.

15. Όλοι οι άνθρωποι, άνδρες, γυναίκες, πτωχοί, μετανάστες, φυγάδες, εκδιδόμενα άτομα, χρήστες τοξικών ουσιών, ομοφυλόφιλοι, και γενικότερα μέλη μειονοτήτων έχουν το δικαίωμα να αποφεύγουν τη μόλυνση και το δικαίωμα σε περίθαλψη.

16. Κάθε άτομο που προσβάλλεται άμεσα από τον ιό θα πρέπει να παραμένει ισότιμο μέλος της κοινωνίας με δικαίωμα σε ίσες ευκαιρίες όσον αφορά στην εργασία, τη στέγαση, την εκπαίδευση και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει επίσης δικαίωμα στο γάμο, ελευθερίας κινήσεων, πεποιθήσεων, δικαίωμα να συνεταιρίζεται, καθώς και το δικαίωμα σε ψυχοκοινωνική στήριξη, δικαιοσύνη και ισότητα.

17. Όσοι άνθρωποι ζουν με τον ιό του AIDS δεν πρέπει να υφίστανται διακρίσεις στα δικαιώματά τους, έχουν δε κατ' εξοχήν δικαίωμα στην ιδιωτική σφαίρα του απορρήτου, την κοινωνική ασφάλεια, τα επιστημονικά οφέλη και το άσυλο.

18. Αυτοί που ζουν με τον ιό του AIDS, έχουν επίσης το δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαμόρφωση και εκτέλεση στρατηγικής και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το AIDS.

19. Κάθε άτομο και κάθε κοινωνία θα πρέπει να αλλάζει και να προσαρμόζει τις κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες για να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στην πρόκληση του AIDS.

20. Όλοι έχουν την υποχρέωση να μεριμνούν για την πρόληψη, καθώς και για την περίθαλψη αυτών που έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS.

- 21.** Όλοι έχουν υποχρέωση να προστατεύουν τους εαυτούς τους και τους άλλους από τη μόλυνση.
- 22.** Η οικογένεια και η κοινωνία αποτελούν θεμέλιους λίθους της κοινωνίας και θα πρέπει, όσο είναι δυνατό, να υποστηρίζονται και να ενδυναμώνονται.
- 23.** Η οικογένεια και η κοινότητα έχουν υποχρέωση να εκπαιδεύουν τα μέλη τους για την πρόληψη από την μόλυνση. Τα μέλη τους που ζουν με τον ιό του AIDS δεν τα εγκαταλείπουν, αλλά τα περιβάλλουν με φροντίδα και υποστήριξη.
- 24.** Οικογένειες που μέλη τους έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS δεν πρέπει να υφίστανται διακρίσεις και στιγματισμό μέσα στις κοινότητες.
- 25.** Τα μέλη κάθε οικογένειας έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις.
- 26.** Οι γονείς έχουν εξίσου την ευθύνη να εκπαιδεύουν όλα τα μέλη της οικογένειάς τους, ώστε να κατανοούν την έννοια της πρόληψης, της φροντίδας, της ανεκτικότητας, της σύμπνοιας και της αρχής της μη διάκρισης προς τους ανθρώπους που ζουν με τον ιό του AIDS.
- 27.** Οι εργοδότες έχουν ευθύνη να ενημερώνονται για ό,τι σχετίζεται με το AIDS και να παρέχουν δυνατότητα ενημέρωσης προς τους εργαζόμενους. Δεν θα πρέπει να επιτρέπουν διακρίσεις για όσους έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS όσον αφορά στη στέγαση, το δικαίωμα για εργασία, την τήρηση του απορρήτου, την υγειονομική περίθαλψη και όλα γενικά τα εργατικά και ασφαλιστικά δικαιώματα.
- 28.** Όσοι ασχολούνται με το δίκαιο, την υγεία, την κοινωνική εργασία και ασφάλιση, έχουν ευθύνη να τηρούν ηθικές αρχές, όπως αυτονομία, προστασία της ιδιωτικής σφαίρας του απορρήτου και το καθήκον παροχής βοήθειας.
- 29.** Πολιτιστικοί, εκπαιδευτικοί, και θρησκευτικοί οργανισμοί έχουν ευθύνη να ενημερώνονται για θέματα που αφορούν στο AIDS, να παρέχουν ενημέρωση και πρόληψη, να προάγουν την ανεκτικότητα, τη σύμπνοια, την ευθύνη και την αποφυγή διακρίσεων προς όσους ζουν με το ιό του AIDS.
- 30.** Πολιτιστικοί, εκπαιδευτικοί και θρησκευτικοί οργανισμοί πρέπει να έχουν πρόσβαση σε διάλογο με κυβερνητικούς, διακυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς σχετικά με τα θέματα του AIDS, ώστε να ενημερώνονται κατά τρόπο ορθό και υπεύθυνο.
- 31.** Οι κοινότητες έχουν δικαίωμα στο να χρηματοδοτούνται από διαθέσιμους εθνικούς πόρους για προγράμματα που σχετίζονται για το AIDS.
- 32.** Οι κοινότητες έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν την κατανομή προγραμμάτων πρόληψης και περίθαλψης με δίκαιο τρόπο μεταξύ των μελών τους, συμπεριλαμβανομένων και των κοινωνικών ομάδων και ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση.
- 33.** Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις έχουν κατ'εξοχήν το δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαμόρφωση της στρατηγικής που σχετίζεται με το AIDS, δεδομένου ότι είναι πολύ σημαντικοί συνεργάτες σε κοινοτικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

34. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι οποίες χρηματοδοτούνται, έχουν ευθύνη να προάγουν και να υλοποιούν αποτελεσματικά τα προγράμματα πρόληψης, περίθαλψης, νομικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, συντονίζοντας το έργο τους, έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικό.

35. Οι κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες να διασφαλίζουν ότι οι νόμοι, οι πολιτικές και οι πρακτικές, δεν προβαίνουν σε διακρίσεις κατά των ανθρώπων που ζουν με τον ιό του AIDS.

36. Οι κυβερνήσεις έχουν το δικαίωμα να ζητούν τεχνικές συμβουλές, βοήθεια και υποστήριξη από την UNAIDS (Παγκόσμιο Πρόγραμμα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για το AIDS) και άλλους παρεμφερείς φορείς και οργανισμούς, για τη διαμόρφωση της στρατηγικής και εκτέλεση των εθνικών τους προγραμμάτων για το AIDS.

37. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να διασφαλίζουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για υλοποίηση προγραμμάτων, που σχετίζονται με το AIDS, καθώς και μηχανισμούς για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας.

38. Οι κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για τη δημιουργία περιβάλλοντος υποστήριξης, φροντίδας και αποφυγής διακρίσεων για αυτούς που έχουν μολυνθεί από τον ιό.

39. Οι κυβερνήσεις έχουν ευθύνη να διασφαλίζουν την τήρηση ηθικών αρχών στον τομέα της υγείας και της έρευνας.

40. Οι κυβερνήσεις, εκπληρώνοντας το καθήκον τους για την προστασία της δημόσιας υγείας, έχουν ευθύνη να εφαρμόζουν ορθή πολιτική πρόληψης για το AIDS, να διασφαλίζουν ότι όλοι ανεξαιρέτως οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας.

41. Οι Διεθνείς Οργανισμοί έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση διαλόγου με τις κυβερνήσεις σε θέματα που αφορούν το AIDS, καθώς και επαρκούς στήριξης προς αυτές.

42. Οι Διεθνείς Οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν αποτελεσματικά την παγκόσμια συνεργασία σε σχέση με το AIDS και να υποστηρίζουν ιδιαίτερα τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, στο να αντιμετωπίσουν την πρόκληση.

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

43. Εξετάσεις για την ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS γίνονται μόνο με τη συναίνεση του υπό εξέταση ατόμου. Η άρνηση του οποιουδήποτε να συναινέσει στην εξέταση δεν έχει καμιά συνέπεια για αυτό.

44. Δεν επιτρέπεται η γενική εξέταση του πληθυσμού (screening).

45. Δεν επιτρέπεται η εξέταση συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων. Εξαιρούνται μόνο τα εκδιδόμενα άτομα, οι αιμοδότες και οι δότες οργάνων, ιστών και σπέρματος, για λόγους προστασίας τρίτων.

46. Δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση η υποχρεωτική εξέταση ατόμων, ακόμη κι αν, για οποιοδήποτε λόγο, κρίνονται «ύποπτα ως οροθετικοί».

47. Οι εξετάσεις είναι ανώνυμες και εμπιστευτικές. Εξαιρούνται αυτές που αφορούν σε δότες αίματος, οργάνων, ιστών και σπέρματος.

48. Οι γιατροί είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν για κάθε περιστατικό το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων, με τήρηση αυστηρής ανωνυμίας και χωρίς την αναγραφή των προσωπικών δεδομένων του οροθετικού ή ασθενούς.

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ – ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

49. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, ως προϋπόθεση εξόδου, ανεξαρτήτως χώρας προορισμού.

50. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS ως προϋπόθεση εισόδου, ανεξαρτήτως χώρας προελεύσεως.

51. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, ως προϋπόθεση χορήγησης άδειας παραμονής, ανεξαρτήτως χώρας προελεύσεως.

52. Δεν επιτρέπεται η απέλαση, καθώς και άλλη δυσμενής μεταχείριση ή διάκριση ατόμου που έχει μολυνθεί από τον ιό του AIDS, ανεξαρτήτως χώρας προελεύσεως.

53. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, ως προϋπόθεση ίσης μεταχείρισης για αλλοδαπό ή μετανάστη, όπως για τη λήψη υποτροφίας, εισαγωγή σε ελληνικό πανεπιστήμιο κλπ. ανεξαρτήτως χώρας προελεύσεως.

54. Η διαπίστωση της οροθετικότητας δεν μπορεί να άρει τις ευνοϊκές έννομες συνέπειες του προηγούμενου άρθρου.

55. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, εκείνων που ζητούν άσυλο στη χώρα.

56. Δεν επιτρέπεται η άρση παροχής ασύλου εξαιτίας της διαπίστωσης της οροθετικότητας.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

57. Δεν επιτρέπεται η υποχρεωτική εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, ως προϋπόθεση γάμου.

58. Δεν επιτρέπεται η υποχρεωτική διακοπή της κύησης εξαιτίας της οροθετικότητας της γυναίκας. Αντίθετα η γυναίκα μετά από πλήρη ιατρική ενημέρωση, όπου αναλύονται όλες οι παράμετροι και όλες οι θετικές και αρνητικές συνέπειες, έχει κάθε δικαίωμα να επιλέξει αν θα συνεχίσει ή θα διακόψει την κύηση.

59. Δεν επιτρέπεται η άρση του δικαιώματος γονικής μέριμνας ανηλίκου ή του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο εξαιτίας και μόνο της οροθετικότητας του γονέα.

60. Δεν επιτρέπεται να τίθεται ως προϋπόθεση υιοθεσίας η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS.

ΣΤΕΓΑΣΗ – ΜΙΣΘΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

61. Οροθετικός ή ασθενής με AIDS μισθωτής δεν είναι υποχρεωμένος να ανακοινώσει την κατάσταση υγείας του στον εκμισθωτή.

62. Οροθετικός ή ασθενής με AIDS εκμισθωτής δεν είναι υποχρεωμένος να ανακοινώσει την κατάσταση υγείας του στον μισθωτή.

63. Δεν αποτελεί λόγο έξωσης η οροθετικότητα ή η ασθένεια με AIDS του μισθωτή.

ΕΡΓΑΣΙΑ

64. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, ως προϋπόθεση πρόσληψης.

65. Δεν επιτρέπονται ερωτήσεις που αφορούν στις σεξουαλικές προτιμήσεις του υποψήφιου προς πρόσληψη.

66. Δεν είναι υποχρεωτικό για οροθετικό να δηλώσει την κατάσταση της υγείας του στον εργοδότη.

67. Η αποκάλυψη μετά την πρόσληψη ότι ο εργαζόμενος είναι οροθετικός, δεν θα πρέπει να έχει καμία δυσμενή συνέπεια.

68. Δεν επιτρέπεται η απόλυση ή δυσμενής αλλαγή των εργασιακών σχέσεων εργαζομένου, όπως μετάθεση, υποβιβασμός κλπ. εξαιτίας και μόνο του γεγονότος ότι είναι οροθετικός.

69. Σε περιπτώσεις ασθενών με AIDS εφαρμόζεται η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία που αφορά στις ασθένειες εργαζομένων.

70. Οι εργαζόμενοι με οποιαδήποτε ασθένεια, συμπεριλαμβανομένης και της μόλυνσης από τον ιό του AIDS, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με κατανόηση και να τους επιτρέπεται να εργάζονται ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

71. Ο εργοδότης που γνωρίζει ότι ο εργαζόμενος είναι οροθετικός ή ασθενής με AIDS, είναι υποχρεωμένος να τηρεί εχεμύθεια. Το ίδιο ισχύει και για όλους όσους έχουν διευθυντικές θέσεις ή ασκούν με οποιοδήποτε τρόπο διοικητική εξουσία.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

72. Δεν επιτρέπεται η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS σε παιδιά, προκειμένου να εισαχθούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, δημόσια ή ιδιωτικά, οποιασδήποτε βαθμίδας.

73. Η προστασία των υγιών παιδιών εξασφαλίζεται με κατάλληλη ενημέρωση της Πολιτείας προς του εκπαιδευτικούς, προς τους γονείς και τα ίδια τα παιδιά.

74. Δεν επιτρέπεται η αποβολή παιδιού από το σχολείο εξαιτίας του ότι είναι οροθετικό.

75. Δεν επιβάλλεται υποχρεωτικά η ανακοίνωση της κατάστασης της υγείας του παιδιού. Συνιστάται, παρ' όλα αυτά, να ανακοινώνεται στο σχολίατρο ή το διευθυντή και για λόγους προστασίας του ίδιου του παιδιού.

76. Σχολίατρος ή διευθυντής, καθώς και κάθε μέλος του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού, που πληροφορείται την οροθετικότητα του παιδιού, είναι υποχρεωμένος σε αυστηρή τήρηση του απορρήτου.

ΣΤΡΑΤΟΣ

77. Δεν επιτρέπεται η υποχρεωτική εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS, σε υπόχρεους κατατάξεως και ήδη υπηρετούντες.

78. Δεν επιτρέπεται ο αποκλεισμός των οροθετικών στρατευσίμων από τη στρατιωτική θητεία χωρίς τη βούλησή τους, όταν αυτοί είναι ικανοί προς υπηρεσία και η κατάσταση υγείας τους είναι ικανοποιητική.

79. Οροθετικοί που δεν επιθυμούν να υπηρετήσουν τη στρατιωτική τους θητεία θα πρέπει να απαλλάσσονται

80. Το πιστοποιητικό απόλυσης από την υπηρεσία, οροθετικού μη ικανού προς υπηρεσία, θα πρέπει να είναι κάτι τέτοιο τρόπο συνταγμένο, ώστε να μην αποκαλύπτεται η κατάσταση υγείας του οροθετικού.

ΦΥΛΑΚΕΣ

81. Δεν επιτρέπεται η υποχρεωτική εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων του ιού του AIDS σε κρατούμενους.

82. Δεν επιτρέπεται ο διαχωρισμός οροθετικών κρατουμένων ή η απομόνωσή τους στις φυλακές, παρά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, όταν υπάρχει επικίνδυνη επιθετική συμπεριφορά προς τους συγκρατούμενούς τους.

83. Δεν επιτρέπεται η οποιαδήποτε ταπεινωτική συμπεριφορά ή διάκριση κρατουμένων εξαιτίας της οροθετικότητάς τους.

84. Δεν επιτρέπεται η απαγόρευση συμμετοχής σε εργασία για τους οροθετικούς κρατούμενους.

85. Δεν επιτρέπονται διακρίσεις κατά κρατουμένων ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, τις σεξουαλικές επιλογές, την περιουσία, τη γέννηση και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

86. Πληροφορίες για την κατάσταση κρατουμένου θα πρέπει να δίδονται μόνο σε συγκεκριμένα πρόσωπα, όπως ο γιατρός των φυλακών ή ο διευθυντής και μόνο για την προστασία των ίδιων των κρατουμένων ή της δημόσιας υγείας.

87. Δεν επιτρέπεται η διάδοση πληροφοριών, από οποιονδήποτε, για την κατάσταση της υγείας κρατουμένου στο χώρο των φυλακών.

88. Κάθε κρατούμενος οροθετικός ή ασθενής του AIDS έχει δικαίωμα σε ιατρική παρακολούθηση και περίθαλψη.

89. Θα πρέπει η πρόσβαση στα ελαστικά προφυλακτικά μιας χρήσεως να είναι ελεύθερη και ανώνυμη, λ.χ. με δυνατότητα αγοράς από ειδικά μηχανήματα ή κυλικεία.

90. Σε κρατουμένους οι οποίοι είναι αποδεδειγμένως χρήστες τοξικών ουσιών, είναι δυνατόν, με ιατρική ένδειξη, να παρέχονται μέσα για την αποστείρωση της σύριγγας που χρησιμοποιούν.

ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

91. Τα νοσοκομεία, οι γιατροί και το νοσηλευτικό προσωπικό υποχρεούνται να παρέχουν περίθαλψη σε οροθετικούς ή ασθενείς με AIDS. Κατά κανένα τρόπο δεν αποτελεί δικαιολογία ο φόβος μετάδοσης του ιού στους ίδιους.

92. Δεν επιτρέπεται, χωρίς τη ρητή συναίνεση του υπό εξέταση ατόμου, η ανίχνευση αντισωμάτων για τον ιό του AIDS, με σκοπό την προφύλαξη του υγειονομικού προσωπικού ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

93. Δεν επιτρέπεται εξέταση ρουτίνας των ασθενών. Επιτρέπεται η εξέταση μόνον αν υπάρχει ιατρική αναγκαιότητα, κατόπιν της ρητής συναίνεσης του ασθενούς, μετά από πλήρη ενημέρωσή του.

94. Δεν επιτρέπεται εξέταση με παραπλανητικές ενδείξεις για τον ασθενή.

95. Δεν επιτρέπεται εξέταση ρουτίνας στους υγειονομικούς υπαλλήλους, καθώς και στο λοιπό προσωπικό του νοσοκομείου.

96. Δεν επιτρέπεται διαχωρισμός των ασθενών με AIDS από άλλους ασθενείς, παρά μόνο για λόγους προστασίας της υγείας των ίδιων των ασθενών με AIDS.

97. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά του ασθενούς με AIDS, σε άλλο νοσοκομείο χωρίς αίτησή του ή τουλάχιστον τη ρητή συναίνεσή του και μόνο για λόγους καλύτερης παροχής περίθαλψης. Σε περίπτωση μεταφοράς θα πρέπει να δίνεται πλήρες αντίγραφο του φακέλου του ασθενούς.

98. Αν για οποιοδήποτε λόγο, νοσοκομείο ή υγειονομικός δεν επαρκούν για την κατάλληλη παροχή βοήθειας προς οροθετικό ή ασθενή με AIDS, θα πρέπει να φροντίζουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ώστε πάντοτε να του παρέχεται η κατάλληλη ιατρική περίθαλψη. Μέχρι να φθάσει αυτή η βοήθεια, το νοσοκομείο ή ο υγειονομικός είναι υπεύθυνοι για την περίθαλψη του οροθετικού ή ασθενούς με τα

διατιθέμενα μέσα. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί αυτή η διάταξη να αποτελεί πρόσχημα για διάκριση μεταξύ ασθενών.

99. Είναι υποχρέωση κάθε γιατρού, νοσηλευτή, υπαλλήλου ή συνεργάτη του νοσοκομείου με οποιαδήποτε νομική σχέση, η αυστηρή τήρηση του ιατρικού απορρήτου (βλ. παρακάτω 107 επ.).

100. Ιατρικοί πειραματισμοί, κλινικοί και θεραπευτικοί, διενεργούνται μόνον εφόσον υπάρχει ερευνητικό πρωτόκολλο ή ρητή συναίνεση του οροθετικού ή ασθενούς και των οικείων του και εφόσον τηρούνται αυστηρά και απαρέγκλιτα όλες οι αρχές ηθικής και δεοντολογίας που επιτάσσουν διεθνείς διακηρύξεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η διακήρυξη του Ελσίνκι του 1975.

101. Θα πρέπει το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό να παρέχει πλήρη ενημέρωση προς τους οροθετικούς και ασθενείς για τη φύση του AIDS, τους κινδύνους, τους τρόπους μετάδοσης, πώς θα βελτιώσουν ή δε θα επιδεινώσουν την κατάσταση της υγείας τους, πώς θα αποφύγουν τη μετάδοση στο σεξουαλικό σύντροφο και τρίτους. Δεν έχουν δικαίωμα όμως να προβαίνουν σε ηθικές κρίσεις και αξιολογήσεις σχετικά με τον τρόπο που μολύνθηκε οροθετικός η ασθενής με AIDS.

102. Σε περίπτωση που η εξέταση για ανίχνευση αντισωμάτων βρεθεί θετική και μετά τον επανέλεγχο, ο γιατρός είναι υποχρεωμένος να το ανακοινώσει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, στον ίδιο τον ενδιαφερόμενο. Η οροθετικότητα θα πρέπει να ανακοινώνεται σε κάθε περίπτωση, γιατί πρόκειται για λοιμώδες νόσημα. Η ανακοίνωση θα πρέπει να είναι πάντοτε προσωπική, με ιδιαίτερη ευαισθησία, να έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και παράλληλα να παρέχεται, με ειδικό προσωπικό, και ψυχοκοινωνική στήριξη.

103. Δεν έχει δικαίωμα ο γιατρός ή οποιοσδήποτε άλλος, να ανακοινώσει την κατάσταση της υγείας του οροθετικού στον ή τη σύζυγο ή σεξουαλικό σύντροφο, προκειμένου να τους προστατεύσουν από τυχόν μόλυνση. Καλείται ο ίδιος ο οροθετικός να το πράξει με την παροχή κάθε ψυχοκοινωνικής στήριξης, ώστε και ο/η σύζυγος ή σύντροφος να προστατευθεί.

104. Αν ο οροθετικός δεν πείθεται να ανακοινώσει στον ή τη σύζυγο ή σεξουαλικό σύντροφο το γεγονός της μόλυνσής του από τον ιό του AIDS, τότε, αφού εξαντληθούν τα μέσα πειθούς, ο γιατρός καταφεύγει ή στη νομική επιτροπή του ΚΕΕΛ ή τις προβλεπόμενες από το νόμο επιτροπές δεοντολογίας ή στον εισαγγελέα ακροάσεως, οι οποίοι, αφού συντρέχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, παρέχουν την άδεια για την ανακοίνωση.

105. Η οροθετικότητα θα πρέπει να ανακοινώνεται και σε ανήλικους εφήβους, πάντοτε σε συνεργασία με τους γονείς, τονίζοντας ιδιαίτερα, το μεγάλο χρόνο οροθετικότητας σε αυτές τις ηλικίες και πάντοτε με την καλύτερη δυνατή ψυχοκοινωνική στήριξη.

106. Ο οροθετικός ή ασθενής έχει δικαίωμα να συμμετέχει σε υφιστάμενες πειραματικές διαδικασίες, υπό τους περιορισμούς του άρθρου 100 και να απολαμβάνει όλων των τυχόν ωφελειών τους.

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

107. Η τήρηση του ιατρικού απορρήτου, για την κατάσταση της υγείας του οροθετικού και ασθενούς με AIDS, είναι θεμελιώδης υποχρέωση όχι μόνον των γιατρών και του ενγένει υγειονομικού προσωπικού, αλλά και του διοικητικού και λοιπού προσωπικού ενός νοσηλευτικού ιδρύματος, όπως και κάθε υπαλλήλου ασφαλιστικών ταμείων και συναφών οργανισμών, καθώς και της Πολιτείας.

108. Για την αστική και ποινική δίκη προβλέπονται διατάξεις για το δικαίωμα υγειονομικού και νοσηλευτικού προσωπικού να αρνείται μαρτυρία ενώπιον των δικαστηρίων, αν πρόκειται να αποκαλυφθεί η κατάσταση υγείας του ασθενούς.

109. Ο θάνατος του ασθενούς δεν αίρει των υποχρέωση για τήρηση του απορρήτου.

110. Δεν αίρει επίσης την υποχρέωση για τήρηση του απορρήτου, ο θάνατος του γιατρού ή του ενγένει υπόχρεου προς τήρηση του απορρήτου (δεσμεύονται οι κληρονόμοι).

111. Δεσμεύονται με το απόρρητο όχι μόνον οι υπόχρεοι από τις διατάξεις του νόμου, αλλά και τα οικεία τους πρόσωπα, καθώς και τα μέλη των εθελοντικών οργανώσεων που ασχολούνται με οροθετικούς ή ασθενείς με AIDS.

112. Τα απόρρητο ισχύει και μεταξύ γιατρών και μεταξύ υπηρεσιών. Μόνο λόγοι αυστηρής ιατρικής ή υπηρεσιακής αναγκαιότητας μπορούν να αιτιολογήσουν απόκλιση από τις αρχές του απορρήτου.

113. Το απόρρητο αίρεται μόνο με ειδικές διατάξεις του νόμου, ιδίως δε, όταν τίθεται σε διακινδύνευση η δημόσια υγεία, όπως εξειδικεύεται και σε άλλες διατάξεις του παρόντος.

114. Τα αρχεία των οροθετικών και ασθενών θα πρέπει να είναι ανώνυμα και εμπιστευτικά. Αν κατά την επεξεργασία αποκαλύπτονται προσωπικά δεδομένα (personal data) τους, αυτά καταχωρούνται, μεταβάλλονται, ενημερώνονται, μεταδίδονται σε τρίτους, μονό μετά από ρητή έγγραφη συναίνεση, ως απόρροια ενημέρωσης.

115. Έρευνα επί των αρχείων δεν μπορεί να γίνει παρά μόνον όταν τα αρχεία είναι ανώνυμα και εμπιστευτικά. Αν κατά την επεξεργασία αποκαλύπτονται προσωπικά δεδομένα τους, αυτά καταχωρούνται, μεταβάλλονται, ενημερώνονται, μεταδίδονται σε τρίτους μόνο μετά από ρητή έγγραφη συναίνεση ως απόρροια ενημέρωσης και μόνο στο βαθμό που καλύπτει η συναίνεσή τους.

116. Το ίδιο ισχύει και επί συστηματικών αρχειοθετήσεων (registrations).

117. Η υποχρέωση του απορρήτου ισχύει και για την Πολιτεία. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δίνονται στοιχεία σε ιδιώτες, όπως εργοδότες, ασφαλιστικές εταιρείες, κλπ.

118. Θα πρέπει να ισχύει ως αρχή, η μετάδοση των πληροφοριών να γίνεται στον ελάχιστο βαθμό και σε όσο το δυνατόν λιγότερα πρόσωπα.

119. Η τήρηση του απορρήτου ορθό είναι να επεκτείνεται σε κάθε άτομο, που λόγω του επαγγέλματός του ή της ιδιότητάς του, έρχεται σε επαφή με οροθετικά άτομα ή ασθενείς με AIDS, λ.χ. κοινωνικούς λειτουργούς, δημοσιογράφους, υπαλλήλους και συμβούλους ασφαλιστικών εταιρειών.

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

120. Δεδομένης της υποχρέωσης που έχει το υγειονομικό προσωπικό, προς παροχή περίθαλψης οροθετικών και ασθενών με AIDS, η Πολιτεία θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα με οδηγίες, συμβουλές, κατάλληλη εκπαίδευση η οποία θα περιλαμβάνει ασφαλείς τεχνικές προσέγγισης του οροθετικού και ασθενούς, πληροφόρηση για τις επιδημιολογικές τάσεις, συμβουλευτικές τεχνικές και μεθόδους που συμβάλλουν στην ψυχολογική υποστήριξη του ασθενούς, καθώς και ανάπτυξη ηθικών και νομικών ζητημάτων σε σχέση με τον ιό του AIDS έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος μόλυνσής τους και να προσφέρονται οι καλύτερες δυνατές υπηρεσίες.

121. Η Πολιτεία, καθώς και τα νοσηλευτικά ιδρύματα, έχουν υποχρέωση να προμηθεύουν το υγειονομικό προσωπικό, με τον κατάλληλο εξοπλισμό βάσει διεθνών προδιαγραφών (standards), ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος μόλυνσης.

122. Το υγειονομικό προσωπικό θα πρέπει να θεωρεί κάθε ασθενή, από οποιαδήποτε αιτία, ως δυνάμει φορέα του ιού του AIDS, ή Ηπατίτιδας Β ή C και να λαμβάνει τα κατάλληλα προφυλακτικά μέσα.

123. Οι υγειονομικοί δεν είναι υποχρεωμένοι να υφίστανται έλεγχο για οροθετικότητα ως προϋπόθεση για εργασίας σε δημόσιο ή ιδιωτικό ιατρείο καθώς και για οποιαδήποτε άσκηση ιατρικής ή νοσηλευτικής δραστηριότητας.

124. Η Πολιτεία και τα νοσοκομεία θα πρέπει να παρέχουν κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη προς το υγειονομικό προσωπικό, ώστε να αντιμετωπίζει την ψυχολογική πίεση από την περίθαλψη ατόμων που έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS.

125. Οποιαδήποτε έκθεση υγειονομικού σε βιολογικά υγρά ατόμων που έχουν μολυνθεί από τον ιό του AIDS, θα πρέπει να παρακολουθείται με ορολογικό έλεγχο και συμβουλευτική υποστήριξη. Τηρείται αυστηρά το απόρρητο ως προς το αποτέλεσμα της εξέτασης.

126. Υγειονομικός οροθετικός ή ασθενής με AIDS έχει όλα τα δικαιώματα που ισχύουν για κάθε πολίτη.

127. Υγειονομικός οροθετικός ή ασθενής με AIDS, είτε σε νοσοκομείο είτε ως ιδιώτης, θα πρέπει να απέχει από οποιαδήποτε ιατρική δραστηριότητα που μπορεί να δημιουργήσει ακόμη και ελάχιστο κίνδυνο μόλυνσης σε ασθενείς ή σε αυτόν τον ίδιο, δεδομένης της ευαίσθητης κατάστασης της υγείας του.

128. Υγειονομικός που έχει μολυνθεί από τον ιό του AIDS θα πρέπει να έχει κατάλληλη συμβουλευτική υποστήριξη, ώστε, αν υφίστανται οι δυνατότητες, να μεταβληθεί η δομή ή το είδος της εργασίας του ή να γίνει πιο ευέλικτος ο προγραμματισμός της.

129. Υγειονομικός που μολύνεται από τον ιό του AIDS κατά την άσκηση της εργασίας του, θα πρέπει να πληροφορείται για τη δυνατότητα που υπάρχει να θεωρηθεί το συμβάν ως εργατικό ατύχημα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ-ΠΡΟΝΟΙΑ

130. Θα πρέπει να γίνει σε όλους συνείδηση, καθώς και στην Πολιτεία, ότι ο ιός του AIDS πλήττει νέα κυρίως άτομα, που δεν έχουν προλάβει να συμπληρώσουν έτη κοινωνικής ασφάλισης, και επομένως θα πρέπει να υπάρξει ειδική μέριμνα για κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια.

131. Τόσο η κοινωνική ασφάλιση όσο και η πρόνοια είναι κοινωνικά δικαιώματα που ικανοποιούνται όταν υπάρχουν οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι, όμως ευκατὰ θα ήταν η μέγιστη δυνατή κοινωνική μέριμνα από το κράτος.

132. Οι εξετάσεις θα πρέπει να γίνονται, όπως και γίνονταν δωρεάν.

133. Το AZT, θα πρέπει να χορηγείται, όπως και χορηγείται, δωρεάν και χωρίς διακρίσεις. Το ίδιο ισχύει και για άλλα θεραπευτικά ιδιοσκευάσματα που θα κριθούν, κατά τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης και τέχνης, ότι συμβάλλουν στη βελτίωση ή της μη επιδείνωση της κατάστασης της υγείας του οροθετικού ή του ασθενούς με AIDS.

134. Η Πολιτεία θα πρέπει να μεριμνά για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αύξηση των παρεχομένων επιδομάτων ή συντάξεων σε οροθετικούς και ασθενείς με AIDS, έτσι ώστε να εξασφαλίζουν μια ικανοποιητική ποιότητα διαβίωσης.

135. Η Πολιτεία θα πρέπει να μεριμνά για την εφάπαξ επιστροφή μέρους ή και του συνόλου εισφορών, οροθετικών ή ασθενών με AIDS.

136. Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα ώστε οροθετικοί και ασθενείς με AIDS, να επωφελούνται όλων των προγραμμάτων και των ενγένει ωφελειών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

137. Θα πρέπει να παρέχεται ιδιαίτερη μέριμνα για την καλύτερη δυνατή αγωγή του οροθετικού και του ασθενούς με AIDS, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της νόσου, λ.χ. με νοσηλεία της μιας ημέρας στο νοσοκομείο, νοσηλεία στο σπίτι, ψυχοκοινωνική στήριξη.

138. Σε οροθετικούς εργαζόμενους με μειωμένο ωράριο εργασίας, λόγω της κατάστασης υγείας τους, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα, μέσω και επιδοτήσεων προς τους εργοδότες, ώστε να μην μειώνονται οι αποδοχές τους.

139. Οι παραπάνω διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας πρέπει να γίνονται χωρίς διάκριση, όχι μόνο χρώματος, φύλου, θρησκείας, αλλά ακόμη και σε οικονομικούς μετανάστες που δεν έχουν την ελληνική υπηκοότητα.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

143. Θα πρέπει, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, να διασφαλίζεται η ανωνυμία των οροθετικών και ασθενών όταν ασκούν αγωγή, έγκληση ή μήνυση, αλλά και όταν είναι εναγόμενοι, εγκαλούμενοι ή μηνυόμενοι και υπάρχει κίνδυνος να αποκαλυφθεί η κατάσταση της υγείας του οροθετικού ή ασθενούς με AIDS, από τα δικόγραφα ή την ακροαματική διαδικασία. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να κινούνται οι διαδικασίες περί κεκλεισμένων των θυρών.

144. Ιδιαίτερα ευνοϊκή μεταχείριση, ορθό είναι, να επιφυλάσσουν τα δικαστήρια, σε περιπτώσεις αιτήσεων ευεργετήματος πενίας σε αστική ή ποινική δίκη. Επίσης η Πολιτεία θα πρέπει να παρέχει την καλύτερη δυνατή στήριξη σε άπορους που έχουν μολυνθεί με τον ιό του AIDS, ώστε να τύχουν της καλύτερης δυνατής έννομης προστασίας.

145. Δεδομένης της κατάστασης υγείας οροθετικών και ασθενών με AIDS, θα πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερης ευνοϊκής μεταχείρισης κατά την προτίμηση της δίκης τους, για ταχύτερη διεξαγωγή της.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

146. Δεν θα πρέπει να απαγορεύεται στους οροθετικούς ή ασθενείς με AIDS να εισέρχονται σε δημόσια μέρη.

147. Δεν επιτρέπεται η διακοπή λειτουργίας σωματίου ή λέσχης υπό οποιαδήποτε επιτρεπτή νομική μορφή, όπως σωματεία υποστήριξης οροθετικών, ομάδες αυτοβοήθειας, λέσχες ομοφυλοφίλων κλπ.

148. Η Πολιτεία έχει υποχρέωση με τη συνεχή ενημέρωση του πληθυσμού να συμβάλλει στη γνώση κάθε πολίτη, πώς θα προστατεύεται από την μετάδοση του ιού.

149. Η Πολιτεία έχει υποχρέωση με συνεχή ενημέρωση του πληθυσμού να συμβάλλει στην αποφυγή οποιωνδήποτε διακρίσεων και προκαταλήψεων προς τους οροθετικούς ή τους ασθενείς με AIDS.

150. Η Πολιτεία έχει υποχρέωση να προστατεύει τους οροθετικούς και ασθενείς με AIDS από κάθε κοινωνική διάκριση και κάθε εχθρική αντίδραση εναντίον τους.